EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 24. 11. 2022
COM(2022) 649 final

2022/0386 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie v spoločnom výbore zriadenom Dohodou medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o cestnej nákladnej doprave, pokiaľ ide o rokovací poriadok spoločného výboru a pokračovanie dohody

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v spoločnom výbore zriadenom Dohodou medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o cestnej nákladnej doprave podpísanou 29. júna 2022[1] v Lyone (ďalej len „dohoda“), pokiaľ ide o

- prijatie rokovacieho poriadku spoločného výboru v súlade s článkom 6 ods. 6 dohody,
- pokračovanie dohody v súlade s jej článkom 6 ods. 2.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Zhrnutie dohody

Cieľom dohody je dočasne uľahčiť cestnú nákladnú dopravu medzi Moldavskou republikou (ďalej len „Moldavsko“) a Európskou úniou a cez tieto územia, a to udelením dodatočných práv na tranzit a prepravu tovaru medzi Moldavskom a EÚ v reakcii na nezákonnú agresiu Ruska voči Ukrajine a výrazné narušenia, ktoré spôsobuje pre odvetvie cestnej dopravy v Moldavsku. V súčasnosti sa uplatňuje do 31. marca 2023.

Spoločný výbor bol zriadený s cieľom dozerať na uplatňovanie a vykonávanie dohody a toto uplatňovanie a vykonávanie monitorovať. Rozhoduje predovšetkým o prijímaní svojho rokovacieho poriadku a pokračovaní dohody. Pokiaľ ide o pokračovanie dohody, spoločný výbor rozhoduje o ňom najneskôr tri mesiace pred uplynutím platnosti dohody, teda najneskôr 31. decembra 2022. Podľa článku 6 ods. 5 dohody spoločný výbor prijíma svoje rozhodnutia na základe konsenzu.

Moldavské orgány a Komisia sa predbežne dohodli, že prvé zasadnutie spoločného výboru sa bude konať 15. decembra 2022.

2.2. Monitorovanie dohody

V článku 6 ods. 1 dohody sa zaviedla povinnosť monitorovať dohodu predovšetkým prostredníctvom pravidelného preskúmavania jej fungovania z pohľadu jej cieľov. V tomto kontexte moldavské orgány poskytli Komisii údaje o vykonávaní tejto dohody. Tieto údaje sa týkajú najmä tretieho štvrťroka 2022, t. j. prvých troch mesiacov uplatňovania dohody, a ukazujú nasledovné:

- **Dohoda úspešne podporuje moldavské hospodárstvo tým, že výrazne zvyšuje vývoz z Moldavska do EÚ.** Moldavský vývoz do EÚ v treťom štvrťroku 2022 (282,7 milióna EUR) sa v porovnaní s tretím štvrťrokom 2021 zvýšil o 17,5 %. Vyplýva to zo zvýšeného vývozu obilnín (+97,2 %), rastlinných olejov (+1 377,8 %) a ovocia a vína (+22 %). EÚ v súčasnosti predstavuje 60 % celkového vývozu z Moldavska a očakáva sa, že tento podiel sa ešte výrazne zvýši.
- **Dohoda je veľmi prospešná aj z hľadiska EÚ.** Vývoz z EÚ do Moldavska v treťom štvrťroku 2022 (387,5 milióna EUR) sa v porovnaní s tretím štvrťrokom

[1] Ú. v. EÚ L 181, 7.7.2022, s. 4.

2021 zvýšil o 41 %. Najmä vývoz ropných produktov sa objemovo zvýšil približne štvornásobne. Vývoz z EÚ do Moldavska je vyšší ako dovoz z Moldavska do EÚ.

- **Práva udelené moldavským dopravcom v dohode neviedli k prudkému nárastu počtu moldavských nákladných vozidiel na cestách EÚ.** V treťom štvrťroku 2021 uskutočnili moldavskí dopravcovia v EÚ 13 255 činností cestnej dopravy oproti 14 983 v treťom štvrťroku 2022, čo predstavuje nárast o 13 %. V skutočnosti majú z vykonávania dohody oveľa väčšiu výhodu dopravcovia EÚ (počet činností cestnej dopravy dopravcov EÚ v Moldavsku narástol o 73 % pri porovnaní tretieho štvrťroka 2021 s tretím štvrťrokom 2022), aj keď počet činností cestnej dopravy dopravcov EÚ do Moldavska zostáva oveľa nižší ako počet činností cestnej dopravy moldavských dopravcov do EÚ (3 327 činností EÚ v treťom štvrťroku 2021 v porovnaní s 5 572 v treťom štvrťroku 2022). Preto možno s istotou konštatovať, že **dohoda nefunguje na úkor dopravcov EÚ**. Zároveň sa o viac ako polovicu znížil počet povolení, ktoré udelilo moldavským dopravcom Rusko (z 4 406 v treťom štvrťroku 2021 na 1 943 v treťom štvrťroku 2022). To svedčí o tom, že moldavským prevádzkovateľom cestnej dopravy sa podarilo nájsť alternatívne trhy v EÚ, aby vykompenzovali stratu hospodárskych vyhliadok v Rusku.
- **Táto dohoda** spolu s podobnou dohodou o cestnej doprave medzi Moldavskom a Ukrajinou **zohráva zásadnú úlohu v kontexte koridorov solidarity.** Umožňuje bezproblémový tok tovaru z Ukrajiny, čím sa zmierňuje tlak na členské štáty susediace s touto krajinou. Významné a bezprecedentné množstvo základného tovaru odišlo z Ukrajiny do EÚ cez Moldavsko. Išlo o obilniny (cez Moldavsko z Ukrajiny sa do EÚ prepravilo 96 602 ton v treťom štvrťroku 2022 oproti 917 tonám v treťom štvrťroku 2021) a rastlinný olej (22 708 ton v treťom štvrťroku 2022 oproti 503 tonám v treťom štvrťroku 2021). Napríklad bolo možné pozorovať významný nárast vývozu oleja z Ukrajiny do EÚ cez Moldavsko, pričom v treťom štvrťroku 2021 bolo prepravených 503 ton oproti viac ako 22 708 tonám v treťom štvrťroku 2022. Podobne v treťom štvrťroku 2021 prešlo z Ukrajiny cez Moldavsko smerom do EÚ 917 ton obilnín, zatiaľ čo v treťom štvrťroku 2022 sa rovnakou trasou prepravilo viac ako 96 000 ton.
- **Dohoda** takisto výrazne **znižuje záťaž** pre odvetvie dopravy, ako aj pre orgány štátov v súvislosti s administratívnymi formalitami spojenými s vydávaním povolení.

2.3. Spoločný výbor

Článkom 6 dohody sa zriadil spoločný výbor, ktorý má dozerať na uplatňovanie a vykonávanie dohody a toto uplatňovanie a vykonávanie monitorovať, ako aj pravidelne posudzovať jej fungovanie z pohľadu jej cieľov. Podľa uvedeného ustanovenia je spoločný výbor zložený zo zástupcov zmluvných strán. Jeho rozhodnutia sa prijímajú na základe konsenzu a sú pre zmluvné strany záväzné.

Podľa článku 6 ods. 2 sa spoločný výbor zvoláva najneskôr tri mesiace pred uplynutím platnosti dohody s cieľom posúdiť potrebu pokračovania dohody a rozhodnúť o nej vrátane jej trvania.

Podľa článku 6 ods. 6 dohody má spoločný výbor prijať svoj rokovací poriadok.

2.4. Pripravovaný akt spoločného výboru, pokiaľ ide o jeho rokovací poriadok

Počas prvého zasadnutia má spoločný výbor prijať rozhodnutie o prijatí rokovacieho poriadku spoločného výboru v súlade s článkom 6 ods. 5 a článkom 6 ods. 6 dohody, o ktorý sa bude

opierať organizácia a fungovanie spoločného výboru s cieľom umožniť riadne vykonávanie dohody.

2.5. Pripravovaný akt spoločného výboru, pokiaľ ide o pokračovanie dohody

Počas prvého zasadnutia má spoločný výbor prijať rozhodnutie o pokračovaní dohody do 31. decembra 2025 v súlade s článkom 6 ods. 2 a článkom 6 ods. 5 dohody.

Dôvody sú štyri. Po prvé z monitorovania dohody vyplýva, že poskytuje výhody v oblasti obchodu pre EÚ aj Moldavsko. Nárast služieb cestnej dopravy je prospešný aj pre prevádzkovateľov cestnej dopravy oboch strán. Preto nie je dôvod nepredĺžiť platnosť dohody, ktorá síce bola v prvom rade určená na pomoc moldavskému hospodárstvu v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, ale zároveň prináša reálne výhody aj EÚ. Po druhé dohoda umožnila Moldavsku začať presmerovávať svoj obchod z východu do EÚ, a tým prispieva k postupnej integrácii moldavského hospodárstva do západného hospodárstva. Spolu s porovnateľnou dohodou o cestnej doprave podpísanou s Ukrajinou uľahčuje aj vývoz ukrajinského tovaru, čím prispieva k fungovaniu koridorov solidarity a udržaniu nad vodou dvoch ekonomík, k podpore ktorých sa EÚ v krátkodobom až dlhodobom horizonte zaviazala. Tieto prvky, ktoré majú v súčasnom geopolitickom kontexte aj jasný politický význam, by sa mali podporiť a potvrdiť navrhovaným pokračovaním. Po tretie dohoda by sa mala chápať aj ako nástroj uľahčenia obnovy Ukrajiny v primeranom čase po skončení útočnej vojny Ruska proti Ukrajine. Napokon, EÚ sa významným spôsobom zapája do medzinárodnej Platformy na podporu Moldavska – akýkoľvek krok, ktorý by sa mohol interpretovať ako zrušenie podpory, ktorá už bola Moldavsku poskytnutá, by bol negatívnym signálom a postavil by EÚ do nekonzistentnej a možno aj protirečivej pozície vnútorne aj navonok v kontexte tejto platformy.
Pokračovanie platnosti dohody do 31. decembra 2025 je nevyhnutné, pretože podmienky, ktoré odôvodňovali uzavretie pôvodnej dohody, stále pretrvávajú a pravdepodobne budú pretrvávať ešte dlhý čas. Ruská agresia voči Ukrajine sa stupňuje a väčšina pozorovateľov nepredpokladá, že by sa v blízkej budúcnosti skončila. To rovnako znamená, že námorná doprava cez čiernomorské prístavy, ktorá by mohla byť jednou z tranzitných trás pre moldavský vývoz, zostáva veľmi obmedzená. Čiastočné riešenie priniesla Čiernomorská iniciatíva OSN pre obilniny. Samotné rozšírenie tejto iniciatívy je však neisté a rozsah jej pôsobnosti sa zatiaľ obmedzuje na obilniny. Pokračujúce vojenské operácie vo východnej časti Moldavska a s nimi spojené ničenie dopravnej infraštruktúry v súvisiacich oblastiach, ktoré boli v minulosti tranzitnými oblasťami pre moldavský vývoz, zostanú v dohľadnej budúcnosti obmedzujúcim faktorom, ktorý bude brániť Moldavsku v prístupe na jeho tradičné trhy.

2.6. Dohoda medzi EÚ a Ukrajinou o cestnej doprave

Komisia čoskoro predloží návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa stanovuje pozícia Únie k predĺženiu platnosti Dohody medzi Európskou úniou a Ukrajinou o cestnej nákladnej doprave podpísanej 29. júna 2022 v Lyone[2]. Z uvedených dôvodov, a najmä vzhľadom na úlohu, ktorú Moldavsko zohráva v kontexte koridorov solidarity, a na existenciu dohody o cestnej doprave medzi Ukrajinou a Moldavskom, Komisia zastáva názor, že dátum ukončenia platnosti dohody s Ukrajinou by mal byť rovnaký ako v prípade Moldavska, t. j. 31. decembra 2025.

[2] Ú. v. EÚ L 179, 6.7.2022, s. 1.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie, by preto mala podporiť prijatie návrhu rozhodnutia spoločného výboru pripojeného k tomuto návrhu.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovuje, že rozhodnutia Rady, ktorými sa určujú „pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody."

Pojem „akty s právnymi účinkami" zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom Únie".

Spoločný výbor je orgán zriadený dohodou, konkrétne Dohodou medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o cestnej nákladnej doprave.

Rozhodnutie, ktoré má Spoločný výbor prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Po prvé plánovaný akt o prijatí rokovacieho poriadku spoločného výboru bude záväzný podľa medzinárodného práva v súlade s článkom 6 ods. 5 a článkom 6 ods. 6 dohody; po druhé plánovaný akt o predĺžení platnosti dohody bude rovnako záväzný podľa medzinárodného práva v súlade s článkom 6 ods. 2 a 5 dohody.

Pripravovaný akt nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec danej dohody. Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia Rady je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa prijíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno označiť za hlavný cieľ alebo hlavnú zložku, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka sú len vedľajšie, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

Hlavný cieľ a obsah plánovaného aktu sa týkajú oblasti cestnej dopravy.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je článok 91 ZFEÚ.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Toto rozhodnutie spoločného výboru je vhodné uverejniť po jeho prijatí v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2022/0386 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie v spoločnom výbore zriadenom Dohodou medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o cestnej nákladnej doprave, pokiaľ ide o rokovací poriadok spoločného výboru a pokračovanie dohody

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 91 v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Únia podpísala Dohodu medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o cestnej nákladnej doprave[3] (ďalej len „dohoda“), ktorá sa predbežne vykonáva od 29. júna 2022.

(2) Článkom 6 ods. 1 sa zriaďuje spoločný výbor s cieľom dozerať na uplatňovanie a vykonávanie dohody a toto uplatňovanie a vykonávanie monitorovať a pravidelne preskúmavať jej fungovanie z pohľadu jej cieľov.

(3) Spoločný výbor má prijať svoj rokovací poriadok.

(4) Podľa článku 5 ods. 1 dohody sa dohoda má uplatňovať do 31. marca 2023. Spoločný výbor sa však zvoláva najneskôr tri mesiace pred uplynutím platnosti dohody s cieľom posúdiť potrebu pokračovania tejto dohody a rozhodnúť o nej.

(5) Na to, aby Európska únia aj Moldavská republika mohli naďalej využívať výhody vyplývajúce z dohody, mala by sa jej platnosť obnoviť do 31. decembra 2025.

(6) S cieľom zabezpečiť riadne vykonávanie dohody, mal by sa prijať rokovací poriadok spoločného výboru.

(7) Spoločný výbor má preto na svojom zasadnutí 15. decembra 2022 prijať rozhodnutie o prijatí svojho rokovacieho poriadku a o potrebe pokračovania dohody vrátane jej trvania.

(8) Je preto vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má v mene Únie zaujať v spoločnom výbore, k prijatiu rokovacieho poriadku a pokračovaniu dohody, keďže jeho rozhodnutia budú pre Úniu záväzné,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie v spoločnom výbore zriadenom článkom 6 Dohody medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o cestnej nákladnej doprave (ďalej len „dohoda“), pokiaľ ide o prijatie rokovacieho poriadku spoločného výboru a pokračovanie

[3] Ú. v. EÚ L 181, 7.7.2022, s. 4.

dohody vrátane jej trvania, je založená na návrhu rozhodnutia spoločného výboru, ktorý je pripojený k tomuto rozhodnutiu.

Zástupcovia Únie v spoločnom výbore môžu odsúhlasiť menšie zmeny návrhu rozhodnutia spoločného výboru bez ďalšieho rozhodnutia Rady.

Článok 2

Rozhodnutie spoločného výboru sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie.*

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka